Ч. 166. Львів, субота, дня 25. грудня 1915. Рік I.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Цїна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В занятих теріторіях 4 коп.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12.— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції й адміністрації: ЛЬВІВ, ул. Руська 3. Експедиції: Бляхарська 11.

Цїна оголошень:

За оголошення числимо за одношпальтову стрічку або її місце 20 сот. Надіслане 50 сот. за стрічку, а в оповістках 40 сот., в редакційній части 60 сот. Повідомлення про вінчання, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошення за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошення за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Перші лучі.

Довгі роки не було ніякої вісти про українсько-мадярське питання. Північна Угорщина, заселена українським народом, не давала про себе майже знаку життя, бо тих дві три ґазетки писані ще до того язичем, ніяк не можна вважати як початок дійсної національно-культурної роботи. Полишене зовсім проводу одинокої інтеліґентної верстви, українського духовенства, вела Угорська Україна безпросвітне життє. Часом тільки заговорив про неї ширше світ: та тоді виходила на яв москвофільська аґітаційна робота Добрянських і Ґеровських, що заганяла темних мужиків в тюрму...

Мармароський процес о державну зраду навів на Галицьку Україну важкі рефлексії. Виявилось недвозначно, що найновійша робота москвофільських запроданців з Бобрінским на чолі не обмежувалась тільки на Галичину. Перекинулась вона далеко на тамтой бік Карпат, між темний народ, — що як здавалось - лекше стане погноєм для цареславних ідей.

А робота ся чорносотенців на південному збочу Карпат мала ще й другу ціль: вона мала створити з угорських „Руснаків“ зелізний мур, об який на півні оперлась би чорносотенна програма істінно-русских людей; сей природний вал мав прийти відтак з помочю півночі до тим скоршого згноблення галицької України. Після мармарошського процесу найшлись слабодухи, що вважали Угорську Україну за пропащу.

Та вже найблизші місяці застали Угорських Руснаків не тільки солїдарних і однодушних, але й зрілих переживати і перебути щасливо і витревало історичну хвилю. Загіпнизований русофільством тамошніх Українців світ набрав иншого переконання, а мадярські політики, які традицийно на сам спомин про „Руснаків“ здвигали хиба раменами, звернули свою увагу на сей призабутий куток земель корони св. Стефана. Почались часописні дебати по мадярських ґазетах про український народ та про У. С. Стрільців.

Вкінці у перве здаєть ся від істновання угорського сойму впало з міністеріяльної лави прихильне слово для тамошніх Українців з уст президента міністрів ґр. Тіши.

Нині, коли північна Угорщина відітхнула по московськім наїзді, заговорив у друге про наших угорських братів міністер рільництва.

На засіданню угорського парляменту дня 17. грудня с. р., з нагоди дебати над економічним станом північної Угорщини, сказав міністер *): Загальна шкода північної Угорщини, заподіяна ворожим наїздом виносить більше чим 20 міліонів корон. Справа відбудови та відնови господарського життя є незвичайно важка, бо панує там загальна недостача худоби та знарядів.

Мимо сього міністер з радістю може зазначити, що ціле потерпівше населеннє може найти захист, вправді на разі по найбільшій части в тимчасових будинках, та їх пізнійше легко перемінить ся на господарські цїли. Мінїстер підносить велику патріотичність українського населення. Москалї розсїяли скрізь своїх попів; однак Українцї підчас цїлого панованя ворога не дались зловити в лапку російських попів. Коли міністер після прогнання ворога з Карпат у перве оглядав горішно угорські околиці, видів, як місцеве населеннє вертало з лїсів та яруг домів; з уст тих безщасних не впало анї одно слово нарікання ізза понесених шкід та загального нещастя. Перше слово сього населення було висказом радости, що неприятель зістав прогнаний з його рідної землї. Сей народ заслугує на се, щоб його любити, та йому йти на руку. (Живі оплески).

Се точні слова признання, які впали з уст угорського міністра рільництва. Тим самим зняв він ту тяжку змору і кривду, заподіяну ворогами, яка тяжіла на наших родимцях по тамтім боці Карпат.

Послїдні слова міністра дають нам деяку надію, що угорське правительство віднесеть ся до нашого народу прихильно, заопікуєть ся його недолею та поліпшить його економічне та політичне становиско.

Вже й тепер є слїдний напрям до ліпшого. Угорське правительство беручи на себе економічну відбудову знищеного краю, робить се не тільки з висших державних зглядів, але — сподіємось — і тому, що невдовзї виявить цїлу свою силу волї і енерґії, щоб сей на власну судьбу доси полишений народ, просвітити та вказати йому правдиві шляхи національного відродження. Заповіджене видавництво Д-ра Стрипського вважаємо першим кроком в тому напрямі.

Угорська Україна — сеж граничний камінь, об який оперлась австро-угорська армія проти північного наїздника.

*) Гляди „Neue freie Presse“ з д. 18. грудня с. р. ч. 18435 стор. 9.

Ратуймо памятники нашої старовини!

Пишуть нам з Волиня:

„Наші історичні памятники архітектури, штуки, бібліотеки і архіви церковні без ніякої опіки ні догляду засуджені на цілковиту затрату. Одно вже пропало через огонь і хуртовину военну, а те, що було зложене по церковних сховках. дзвіницях і т. п. та ухилило ся щасливо від огню. те видане тепер на зовсїм свобідний луп і загладу страшним обставинам часу. Замки порозбивані, старинні ризи в части позабирані, в части підрані, валяють ся по землї. Книги всякого змісту, котрі по війні можуть становити зовсїм рідкі памятники літератури, а що гірше грамоти церковні, метрики і всякі инші матеріяли рукописні і т. д. пропадають тепер як річи звичайно мало кому зрозумілі, як покинені ворогом шпарґали придатні хиба на підпал. А ми будемо свідками, як велика часть нашої історії в тих памятниках зложена пропаде на віки. І тепер українська старовина на великих своїх просторах не має власної опіки ні печаливої руки, щоби зберегла її від заглади, або бодай переказала на фотоґрафічній кліші“.

Не треба й додавати, що справа піднесена нашим дописувателем має для нас перворядне значіннє. Являєть ся конечним, аби компетентні круги поробили заходи, щоби останки наших памяток і памятників на ново здобутих українських землях найшли охорону й опіку.

За прикладом инших держав і народів треба нам конче вислати туда відповідних людей які би зайняли ся тими памятками та вратували їх від неминучої загибелї. Сеж для українського народу, для української історії.

Продовженнє мораторії.

(Ткб.). Постанови послїдного розпорядку, на підставі котрого уділено судії право уділення довжникови, котрий не може заспокоїти зобовязання, мораторії до 31. грудня 1916, оказались відповідними. В наслїдок сього цісарський розпорядок з 22. грудня, що появив ся нині в „Wiener Zeitung“, містить продовженнє сього терміну. Цїсарський розпорядок уповажнює судію уділити мораторію для правно-приватних грошевих домагань зперед 1. серпня 1914 в цілости або частинно найдальше до 31. грудня 1916.

Виданий рівночасно з цїсарським розпорядком, розпорядок цїлого міністерства продовжує законну мораторію о оден рік для всіх зобовязань, що доси були обняті мораторією. Поминаючи понисше подані відмінні постанови покриваєть ся новий розпорядок з розпорядком цїлого кабінету з 17. вересня с. р.

Виїмок зпід законної мораторії зроблено що до убезпеченевих умов, причім квоти, які можна жадати від убезпеченого при біжучих ассекурацийних преміях, підвисшуєть ся до висоти 30 К, а при залеглостях премій має бути дня 1. цвітня і 1. жовтня 1916. заплачена кождим разом квота 50 К. Сї квоти усуваєть зпід законної мораторії.

Дотеперішна квота 1000 К, яку краєві і акційні банки на підставі жадань з біжучого рахунку мають виплачувати, зістала підвисшена до 3000 К.

Цїлий ряд приписів, що містять ся в розпорядку, має приготовити відбудову в своїм часї законної мораторії. Доси нема ще підстав до відбудови загальної мораторії в Галичині і Буковині, натомість провірено, що на дальшім военнім тереңі можна потягнути часть довжників до заплати на підставі їх господарського положення.

Правительство згодилось на предложення після яких з довжником. що має платити, маєть ся розпочати індівідуальне зношеннє мораторії. В сїм дусї уможливлено в §§ 20 до 30 знесеннє законної мораторії на підставі судейського ореченя. Після сього може віри-

тель, в повітовім суді, в якого окрузі мешкає довжник, поставити внесок, щоб для його претенсії знесено мораторію. Судія по устній розправі має полагодити корисно внесок, коли віритель викаже, що економічне положенне довжника не управедливлює мораторії, або не в цілім обемі, причім мається головно узглядкити дальше провадженне господарського руху довжника. По перепровадженню згаданого вступного поступовання і правосильної ухвали, на підставі котрої зносить ся законну мораторію, може віритель зі своєю претенсією виступити судово.

Віритель не має права жадати законних коштів при вступнім поступованню і зверне сї кошта довжникови, коли його внесок був безпідставний або непотрібний, супроти чого належить приняти, що буде ся виступати тільки супроти фактично здібних довжників до заплати. Внесок о зненсенне законної мораторії в дорозі судейського оречення, можна поставити що до довжників, які мешкають в дальшім воєннім окрузі, а то в судах положених в области окружних судів: Краків, Вадовиці і Новий Санч по 1. лютого 1916 — а в инших судах Галичини і Буковини по 1. мая 1916.

При встановлюванню квот, що до котрих устає мораторія, має держатись судія предвиджених в розпорядку ограничень.

В згаданих трех округах судів мораторія може бути знесена допера по 31. марта 1916. найвисше що до 10 проц., по 30. червня і 30. вересня кождим разом найвисше що до дальших 10 прц., а з упливом 31. грудня 1916. найвисше що до 20 проц., — а в инших частях Галичини і Буковини — о скільки не належать до тіснійшої воєнної области, допера з упливом 30. червня, 30. вересня і 31. грудня 1916. кождим разом найвисще що до 10 проц. разом з припадаючими від тих частинних квот відсотками. Позаяк судії не вільно переступити тих границь, проте перед 1. січня 1917. може обовязок заплати виносити в трех західних окружних судах найвисше 40 проц., в инших областях найвисше 20 проц.

Згадані постанови відносять ся до векслів, але при векслях на висшу квоту, квота що до котрої ухиляєть ся мораторія, мусить бути числена принайменше на 50 К.

Знесенне мораторії є важне тільки супроти довжника, що до котрою її оречено, коли отже мораторію знесено що до акцептанта, і він не заплатить, то при реґресі треба в той спосіб узискати знесенне мораторії.

Супроти корпорацій публичних, кредитових і асекураційних заведень, та супроти довжників з тіснійшої воєнної области не можна оречи знесення мораторії.

Урядові воєнні звідомлення.

З головної німецької кватири.

На східнім і балканськім воєннім фронті нічого замітнійшого.

На західнім фронті.

В горячих боях відібрали вчера хоробрі війська полку 82 бриґади краєвої оборони верхок Гартмансвайлеркопф. Ворог поніс незвичайно тяжкі і криваві втрати, полишив в наших руках 23 офіцерів і 1530 жовнірів як бранців. Дальше йде акція над опорожненєм ще кількох кусників окопів на північнім боці, де Французи ще находять ся.

Подана вчера в дневнім французськім звіті вістка, начеб в боях о верхок дня 21. с. м. полонено 1300 Німців, є щонайменше о половину пересаджена. Наші загальні втрати включно з всіми полягшими і пропавшими виносять, около 1100 людей.

Начальна управа армії.

Европейська війна.

На албанській границі.

Сутичка між грецькими а болгарськими військами наслідком непорозуміння.

СОФІЯ. (Ткб). Болгарська аґенція: Позаяк недалеко Поґрадца, куди подались сербські війська зі Струги, донесено, що появились там банди, болгарський відділ мусів удатись в сторону Поґрадца, що лежить на албанській области, недалеко озера Охриди поза полосою, занятою грецькими військами. Відділ принятий підчас зближування стрілами, думав, що се Серби. Болгарські фовніри відповіли огнем. Коли відтак переконано ся, що се були реґулярні грецькі війська, сейчас перервано бій.

На жаль були і втрати, а то по болгарській стороні, 1 жовнір поляг, а 1 офіцер ранений.

Окрім сього полонено 33 грецьких жовнірів разом з капітаном. Дня 19 с. м. всіх видано разом з офіцером і з оружем грецьким командам. Сей пожалования гідний факт, котрий полагоджено після обосторонних вияснень правительств, дав притоку до ріжних коментарів. Закінчила отже справу виміна нот між правительствами в Софії і в Атенах. На тім справу полагоджено.

Відзначенне ґен. Лінсінґена.

ВРОЦЛАВ. (Ткб.). „Schlesische Zeitung“ доносить: Після успішних боїв над Стиром Цісар Франц Йосиф I надав ґен. Лінсінґенови великий крест ордеру Стефана, а його шефови ґенерального штабу Штеґмановн командорський хрест ордеру Леопольда з воєнною декорацією.

На морі.

Затопленне японського парохода.

МАЛЬТА, (Ткб.). Японський пароход „Сакумару“ дня 21. с. м. затопила в східній части Середземного Моря неприятельська підводна лодка.

АМСТЕРДАМ. (Ткб,). Бюро Райтера доносить, що затоплений японський пароход був збудований в р. 1914.

Кінець виправи на Ґаліполі.

Великі втрати Анґлійців. — Розчарованне.

ГАҐА. Більшість дневників льондоньських вважає відкликанне військ з Ґаліполі як спасенне.

„Daily Telegraph“ пише: Загальні втрати виносили там 106.610 людей, з того 23.000 вбитих, 90.000 хорих. Незвісно, чому війська малиб позіскати в Седільбар. Загал хотів би радше, щоб цілковито покинено терен, та Кіченер може ліпше оцінити положенне.

З теки Уляни Кравченко.

Йди, пісне, йди перед дітьми Вкраїни,
як йшов колись огненний стовп Єгови, —
веди їх в бій... хоч через кров... руїни...
аж доведеш до волі, до обнови!

* * *

І що з діл наших... що із пісень наших... Краща будучність для тих, що житиймуть?

Брате. нас єднає чарівний, хоч невидимий ланцюх., і ти, як я — забуваємо про своє „я“ — про горе сердець наших. Не себе — але щось иньшого бачимо — щось для чого жертвуємо власне щастє,

* * *

...Що зістане?

Думи — неначе дрібки веселки — що в леті — досягала я — і бажала зачаровати в слово!

Гасне веселка... щезає в незнаній країні... зірвати .. замкнути в слові годі її...

Лишаю дитину — хай веселки досягає, дитину мого огню і сліз — в службі ідеалу — лишаю... хай далі і далі лине за веселкою...

* * *

...Пливуть мої пісні-думи... пливуть неначе тії хвилі... пливуть і об сіру тверду дійстність — неначе хвилі тії об скелі бють ся...

І не нові тії пісні мої... ті тремтючі сльозини — пересьпівані тими — що були давно колись передомною...

Пливуть хвилі — пісні з безмежности минулого в безмежність грядучого...

Пливуть пісні-думи мої неначе глубокії, таємні, нездержані хвилі, мов вічнії хвилі...

* * *

Туга — від ранних літ —
іде за мною в слід, —
і тільки труд і бій
лагодить смуток мій...
— — — — — — — —
Хай труд і бій і жар пісень
скорійше дасть нам волі день
— — — — — — — —
Лину на душі великий бій
в ряді борців наш стяг держу
там — де рішаєть ся борба,
хитаєть ся судьби вага,
кидаю жар-огонь пісень
хай скорше блисне волі день.

* * *

В слові моїм лишить ся душа моя, — душа на сторожі, на чатах чуваюча.

Коли на розстаю, на перехрестю, над пропастию будете, буду при Вас.

В слові моїм є правда чуття здобута житєм цілим, здобута ділом тихим, здобута мукою неволі... тайною... борбою...

Правда є в слові моїм, як правдою є житте в жертві, відреченню сповнене — у тишині.

* * *

Лини — лунай, о пісне,.
Ластівки летом край весь облети.
Пристань під кожною стріхою та клич:
„Ще не вмерла...“

Скажи їм... тим сумніваючим ся і сонним:

„Доки любов до Неї в серці вашім горить-палає... доки віра в Її безсмертність в души вашій зоріє-ясніє — доки самі Її не відцураєтесь... жемчужних скарбів мови не покинете... доки не поклонитесь наїздникам... прав до життя не стопчете самі — доти... доти:

„Ще не вмерла...“

Лини, лунай о пісне — вливай в души сумніваючих ся міць — щоб витривали в час бурі-хуртовини, стали їх волю до здобуття і задержаня прав до життя... скажи їм:

„Текуть кровавії ріки... гинуть найкрасшії діти ваші... чувайте — щоб ся — дітий ваших дорогоцінна самопожертва — не даремна була... щоб з жертви сеї не користали тільки другі... тільки ворожі вам сусіди...

Вірте в Її безсмертність і майте міць на Її землі святій бути вільними, достойними Її дітьми!

Не будете инших прав до життя мати — крім сих — до яких самі доборете ся і з'умієте здобути, зберечи-задержати...“

Лини-лунай, о пісне, скорійш... скорійш заки ще біль зневіри силу народа зломить — відбере...

Скорійш... хай зірвуть із себе кайдани тії — заким неволі підлота змінить їх ніжну світляную вдачу.. заким зрада, мов ржа — не полишить на души їх пятна.

Лискавкою скорою-огненною облети пісне весь край — зворуши-розбуди їх... тих сонних...

На се-ж тебе, пісне, боги дали — щоб велазапалювала світ до красших змін.

Лини, лунай, пісне...

У немочи духа — в хвилинах спокуси — небезпеки ти будь їм — тим сумніваючим ся — силою — задержи їх на простій стежці... на шляху правди... скажи їм:

„На діла ваші глядить будучність...“

Лини-лунай...

Спів — слово — хай буде покликом до великих діл.

Спів — слово твоє, пісне, хай буде жерелом нового життя!

В Солуни.

Солунь, що перед балканською виправою числив 150.000 мешканців, має тепер понад 400.000. Прибули тут численні збігці зі Старої і Нової Сербії, з Македонії, з Албанії. Додати до сього треба ще підміське та міське населеннє, грецьких, анґлійських, і французських жовнірів, — а будемо мати образ більше чим казочно кольоровий. В послідних днях прибули ще сербські жовнїрі, що з розбитих відділів втікли до Греції і Солуня.

Улиці, не дуже широкі є переповнені людностю. Вже ніхто й не дивуєть ся нещасливим случаям, які спричинюють самоходи, що гонять з неймовірною скоростю. Населеннє зжилось вже з нещасливими случаями та каже з резиґнацією, що серед подібних услівй та обставин, число їх є пропорціонально не велике. Анґлійські і французські самоходи „Червоного хреста“ везуть не тільки ранених і хорих, але й воєнні матеріяли.

Сербські жовнїрі виглядають лихо. Много з них має ноги обвинені в шмати, а на плечах старі болгарські плащі з другої балканської війни, або старші ще турецькі плащі. Деякі носять части цивільного убрання. Військові заїздні доми є пореповнені так, що в одній кімнаті містить ся 8 і більше осіб. В лїпших гостинницях чекають гості терпеливо, щоб дістати який куток і що небудь зїсти. Розуміється, що господарі роблять світлі інтереси. Взагалї від початку балканських воєн властитель гостинниць та реставрацій мають незвичайні доходи і всї поробили маєтки.

Цілком несподівано з початком грудня змінилась погода в Македонії. Настала студінь та впали обильні снїги.

В Солуни доходив мороз до 5 степенїв, що лучаєть ся тут хиба в січні. Морози дались в знаки анґлійсько-французьким військам, а головно бідним збігцям.

Дерево подорожіло дуже. І так 166 кільоґрамів дерева коштує 17 драхм. (1 драхма = 1 франкови). Літра нафти коштує 12 драхм, так, що огріваннє нафтової печі коштує денно $3^{1}/_{2}$ драхми.

НОВИНКИ.

— Нова російська офензива проти Галичини. „Az Est“ приносить з Букарешту вістку що ґенерал Лаврентєв комендант російської армії в Бесарабії приготовлює поспішно нову акцію. Має він намір розпочати офензиву в хвилї, коли Прут замерзне в тім переконанню, що діланнє тодї коштувати-ме небогато жертв. Лаврентєв думає злучити ся з війском Іванова, щоби разом з ним піти на Галичину.

— Драма українського мужика. „Illustrirte Zeitung“ що виходить в Липську, у 72 воєннім числї подає потрясаючі грозою нариси з галицького терену воєнного. Образ Ришарда Асмана підписаний „Виселені Українці вертають до своїх хат“ зображає ряд мужицьких возів попасаючих у поворотній дорозї до своїх рідних гнїзд. Збідовані конї, ще більше збідовані люде; на возах дїти та лахмїтте. Ідуть до своїх хат: лише на чолах та в очах їх малюєть ся журба що товче ся тривожною думкою у бідних хлопських головах: чи застануть свою хату такою як її полишили.

Другий образок Асмана підписаний „Похорон матері в Неновичах“ є прямо потрясаючий. Мужик веде за роги корову, яку запряг до воза і везе на цвинтар вмерлу жінку. На возі без драбин домовина, на ній двоє мениих дїтей; найстарша-ж дитина йде пішки за возом з рискалем на плечах.

Ришард Асман перебув карпатську кампанію з армією Лїнсінґена, перейшов наші убогі села, власними очима оглянув тихі драми, які переживало наше безборонне мужицтво і має нині богату теку нарисів з тих околиць, якими йшла армія славного Лїнсінґена.

Иньший нїмецький маляр Віктор Шрам дає в згаданім числї гарний образок транспортовання ранених через спалене Москалями місточко між Стриєм і Дрогобичем, та малюнок з Карпатів. — Словом чужі артисти користають з нашого горя. У нас якось того не видно; кромі воєнних поезий, яких жерелом вітхнення були віденські каварні, не дала війна нїщо нашій штуці. Є одна покищо відрадна надія, що військові власти мають дати дозвіл нашому славно звісному маляреви Ів. Трушови, на відбутте артистичної подорожі „слідами бурі“ для малярського використання. Не треба й додавати, яке би се мало значіннє та висліди. Для артиста такого як Труш на кожньому кроці невичерпане богацтво тем і сюжетів. Погорілі села, побоєвища жовнярські кладбища і самотні могили серед піль, лїсів. Усе те для Труша неоцінені скарби, які він вмівби використати як мало хто.

Наші січові стрільці зрозуміли вагу тої справи і кромі молодого талановитого артиста Ґеца, спровадили до себе в послідних днях відомого українського маляра Куриласа.

— Недуга Цісаря Вільгельма. В наслідок легкої недиспозиції Цїсар Вільгельм мусить позістати кілька днів дома, в наслідок чого відложив свою подорож на західний фронт.

— Відзначеннє ґенерала Пфланцера-Бальтіна. Німецький цїсар заіменував ґенерала кавалєрії Пфлянцера-Бальтіна властителем полку піхоти ч. 23.

— Скликаннє собрания. Болгарське собраніє відбуде перше засіданнє дня 27. грудня с. р.

— Московські звірства. Дня 29. серпня т. р. зігнали Москалї мущин громади Ливче (пов. сокальский) до одної хати нїбито по причині, що вони стріляли на російські війська. Хату опісля замкнулї. О год. 8. вечером прийшла російська патруля під командою прапорщика який дав приказ „вистріляти ті собаки“ Салдати стріляли зразу через вікна, опісля війшли в хату та шаблями подобивали конаючих. Імена жертв: Осип Горпинюк, Михайло Личко, Михайло Криницький, Петро Башук, Федь Горбай, Михайло Карнохе. Казимір Тимбель, Олекса Малех, Гарасим Багнюк, Осип Горбай, Осип Войтюк, Мартин Михальчук, Степан Горбай та Тимко Гаврилюк.

— Гарне славянське братаннє! Сербська соціялїстична часопись з 6. жовтня с. р. помістила передовицю п. з. „Танець Смерти,“ в якій цишеть ся між иншим: Ми переживаємо велике щастє. В тих днях будемо свідками славянського братерства, бо до нас загостять наші вірні та ті самої що й ми крови славянські братя з Альжиру, Конґа, Трансвалю і Індій, наші дорогі з Марокка, Сенеґалю, Папуаси і Індійці. Вони з обовязались заповнити сербські ряди, — а відтак ми всї разом під покровом нашої спільної матушки—Росії виступимо проти ненависних Герман, проти Болгар та Турків. І коли ми одного дня з азійськими та африканськими братями заткнемо наші прапори в Софії і Константинополі, тоді осягнемо побіду христіянства над невірними. Тому кличемо до вас: „Здоровимо вас братя з Марокка, Сенеґаню, Папуаси і Індійці, вас великих защитників гнетеного славянства та христіянства...

Коли люде мовчать, кричить каміннє.

— Блискавичний поїзд Берлїн—Будапешт—Константинополь. З готової кватири доносять, що відбудова зелїзничого получення через Нїш є вже на укінченню. Блискавичні потяги однак будуть на разі курсувати по новій лїнії, бо направа моста на Саві ще не доведена до кінця, Нова зелїзнича лїнія буде по сїй причині йти з Будапешту через Темешвар.

— Російська реакція. Оноді доносили ми, що під сю пору відбуваєть ся чорносотенний зїзд істинно-русских, який ухвалив резолюції, в яких домагаєть ся як найбільшого гнету Українців і инородців; виступив він рівнож проти більше умірковавих російських міністрів. Російське правительство заявило, що резолюції ухвалені черносотенцями годять ся цілковито з програмою правительства.

Ціла російська преса, а навіть „Новое Время“ осуджує конґрес в острих словах. „День“ заявляє, що Росія ще нїколи не була так збещецена, як сим конґресом.

— 51 італїйських ґенералів суспендованих. Доси засуспендовало від початку війни італїйське правительство 51 своїх ґенералів.

— Смерть ґен. Еміха. Генерал Еміх, що здобув в протягу дуже короткого часу Лводіюм помер 22. грудня с. р.

— Баба перед князем Михайлом Александровичем. В половині грудня 1914 прийшла в наші гори так звана „дика ливізія“ і розквартирувала ся в селах: Волчим, Жукотині, Бережку і Лїмній. Її командант вел. князь Михайло Александрович мешкав з Лїмній в кляшторі сестер Марії. Вже кілька тижнів безпокоїли ті дикуни безборонних селян, в день і в ночи, рабували, кури, вівці збіже, ба й напаствували жінок. Скарги на них перед офіцерами не помагали а до князя не пускала варта. Люде нарікали і заводили, а дикуни сміяли ся і робили своє. Так було і в селї Беріжку, віддаленім о $1^{1}/_{2}$ klm від Лїмної. До селянки Касї Гутник — молодої та розумної і енерґічної жінки — прийшов одного ранка Татарин питаючи за хлїбом... Жінка зірвала ся з постелї, хопила за кужіль і прогнала Татарина. Другому, видерла вкрадені кури, кажучи: „Почкай сволоч! То тебе твій государ прислав тут рабувати — кури брати? Хліб наш з Галиції забрав а вас прислав нас мучити! Піду на скаргу до князя“. Взяла зі собою дитину на руки і побігла... Не бояла ся дикунів, що по дорозі наміряли ся до неї стріляти а трусливим селянам, що її остерігали відповідала сміло: „вмру — то на те мене Бог сотворив, що раз вмирати мушу“. Жовнїрам, — що їх стрічала по дорозі — на їх питаня „за чим іде“, відповідала, що „іде за грішми за взяту у неї корову“. Коли прийшла перед сам монастир і варта хотїла її викинути, вона поставила дитину на землю, сама імила ся стовпа і наробила такого крику, що князь зачувши той крик зі склянкою чаю вибіг з компати питаючи: „чого кричить хазяйка?“ „Чекайте нехай собі відпічну“ — відповіла а по хвили зачала сміло таке рецитовати: „Та ми собі гадали, що ту прийдуть свої „Русь“, нас освободжати! Та то така Русь?! Ваші салдати прийшли нас хиба мучити, забирають нам корови, вівці, кури і нас напастують: Один бє вікна, вимахує нагайкою і дїти страшить а другий рабує, що може, а брати не ма вже що, бо забрали наші і ваші! Коли запитати ся: „чогось прийшов“, то він каже: „Я прийшов по твою душу“. Як йому сказати: „піду до командира“, то він показує на свій чобіт“. Чи Вашим салдатам приказано в ночи ходити і нас мучити? Коли кричимо, то хотять нас стріляти і не можна вийти з хати. Бог високо а до Вас не пускають, до нас стріляють і не можемо боронити ся“. Князь мінив ся на лици слухаючи тої жалоби, бо він не мав поняття, як поводять ся його дикуни. Успокоював жінку і спитав її „чи пізнала би вона того хто її непокоїв. Коли вона притакнула, приказав офіцерам скликати „сотню“. Виновника і ще двох других, котрих офіцери приловили на горячім вчинку приказав звязати і бити нагайками. Князь загрозив, що виновників каже на будуче стріляти а так само офіцерів, котрі не будуть наглядати своїх відділів. Від того часу ходила по селї патруля з офіцером і настав спокій в селї. Люде не могли надяковати ся тій селянці за прислугу... Та по инших селах рабунки не уставали... По двох місяцях свого побуту в Лїмній князь переніс свою резиденцію до села Лихвипця.

— Втрати в офіцерськім італїйськім корпусї. З Медіоляну доносять, що втрати в італїйськім офіцерськім корпусї по конець падолиста оцінюють на 3.000.

ОПОВІСТКИ.

Субота, дня 25. грудня 1915.

Нині: 25. с. м. гр.-кат. Спірідона, римо-кат. Рождество Хр.

Завтра: 26 грудня 1915 гр.-кат. Евстратія, римо-кат. Щепана І. муч.

◯ **Від Укр. Сам. Помочи.** Засїданє в справі ялинки для недужих жовнїрів Українців відбуде ся дня 28. грудня 1915 о год. $4^{1}/_{2}$ по пол. в Укр. Дух. Семинарії при вул. Коперника 36.

◯ **Головна Управа Укр. педаґоґ.** товариства подає до відома, що приватні українські ґімназії в Рогатині і Яворові будуть отворені по Різдвяних святах. Мимо спізненого отвореня шкільного року буде почислений ученикам шести місячний піврік за цілий шкільний рік.

ЖЕРТВИ.

Примір гідний наслідування.

(в коронах).

Громада Зашків зложила на руки о. Б. Еліяшевського слїдуючі жертви: На илинку для У. С. С. 100, і на фонд Інвалїдів У. С. С. 100. Окрім того зложила гром. Зашків в ц. к. Старости 450 на коляду для армії з 3.500 на воєнну позичку.

Громада Завадів 100 на коляду для армії, 70 на коляду для У. С. С. (на руки п. Волошина) а 10·500 на воєнну позичку.

Громада Дмитре і Гуменець к. Щирця на руки о. Костя Білинського зложили слідуючі жертви в нашій Адміністрації: Гром. Дмитре на теплу одіж для армії 104·60, на ялинку для армії 100, на ялинку для Стрільців 100, на фонд Інвалідів У. С. С. 200.

Громада Гуменець к. Щирця: на теплу одіж для армії 51, на ялинку 50, на ялинку для українських Стрільців 50, на Інвалідів У. С. С. 100. — Разом 755·60.

Громада Запитів на теплу одіж для У. С. С. на руки п. Михайла Заруцького 35, і та сама громада зложила на руки п. Гавриїла Холяка 50 на теплу одіж для жовнірів Українців в ц. к. армії.

На ялинку для недужих жовнірів в шпитали

при вул. Коперника і сьвяточні дарунки для жовнірів Українців у всіх львівських шпиталях, зложили ласкаво слідуючі добродії:

Вп. Филип Левицький інжінер копальні 20, Микола Грабовський 2, Юрко Маслей 8, Дмитро Федишин 2, Панько Панів 1, Григорій Бобкевич 1. Антін Мудрий 1, Казимир Стецула Михайло Линський 1, Павліна Левицька в Вігвиці 5, о. Іван Дашкевич 20, Ольга і Марія Сасик Борислав 10, Марія Березюкова 4, о. Юліян Адриянович 100, Роман Левицький 20. Марія Котисова 5, Наталія Косонацька 5, Комітет Укр. Січ. Стрільців Городенка 100, о. Василь Левицький крилощанин Перемишль 12, Софія Лисинецька 5, Громадяни Лисятич на руки Вс. о. Л. Пеленська 50, Уряд парохіяльний в Труханові 20, Микола Сіяк поручник, Моравія 6, Богдан Охримович Корчин 13. Іван Біжецький Долина 4, Петро Фарина рахунк. подофіцер Місдольч 2·10, о. Северин Борачок 50, о. Мосора, Сколе 25, о. Стефан Кищук 20. Разом 514·10.

Золоте українське серце.

на „Українську Самаританську Поміч“.

Вс. о. Микола Білецький 20, Ольга і Олена Кульчицькі 40, о. А. Целевич 10, Михайло Гординський 10, о. Микола Боклащук 5, о. Софрон Глібовицький 5, Збірка о. Стефана Кишика 15, о. В. Кузьмич 19·16, Уряд парох. в Коблі Старім 22·50, о. Андрій Бенцін 26.

На коляду для Укр. Січ. Стрільців.

Громада Кросно зложила на руки п. Гнатюка:

Гнатюк Федор 5, Нагорняк Г. 2, Боднар Марія 2, Боднар Катерина 2, Ткач Марія 2, Зубко Анна 2. Боднор Доня 2, Кметюк Марина 4, Нагорняк Катерина 2, Нагорняк Теофіль 2, Нагорняк Ларія 1, Гнатюк Г. 2, Нагорняк Анна 2, Андрів Анна 2, Гнатишак Гофіль 2, Круль Г. 3, Нарук Василь 4, Павлик Гофіль 6, Харушак Анна 2, Нахорняк Василь 4, Зубко Ефрозина 2, Гнатишак Олекса 2, Крупиляк Мярія 4, Павлик Настуся 2, Демянчук Марія 3, Шмід Марія 2, Паламар Василь 4, Микіетин Марія 2, Терентюк Василина 2, Нагорняк Гафіль 1, Демянчук Басилина 2, Нахорняк Катерина 1. Разом 80.

На руки Вп. п. Ірини Балтаровичівни і Анни Тимняківни (збівка):

О. декан Бачинський Павло 4, Костишин Евген 6, Пуассон Франц 5, Балтаровичева 3, Головчак Михайло 2, Лотоцька Еміля 2, Костинюк Іван 2, Чеміринський Юліян 2, Хамула Михайло 2, Туз Григорий 2, Гарлуз Стефан 2, Ґарбуз Басиль 5, Тимняк Михайло 1, Тимняк Мнхайло, Долина 1·50, Тимняк Іван 1, Тимняк Гринько —·80, Крлицький Михайло 2, Шульга Марія 2, Шульга Микола 1, Шульга Ольга 3, Олексів Пазя 10, Цьонь Василь 2, Ґалан Микола 1, Кулицький Василь 2, Богуславська Стефа 2, Дичок Іван 1, Сенютович Анастазія 1, Михалішин Кася 1, Кулицкий Василь 1, Подосовська Анастазія 1, Шулеґей Ксеня 1, Ґалан Дмитро 2, Левицький Антін 2, Ґалан Василь 1, Дичкевич Андрей 1, Бородчак Михайло —·40, Савчак Анна 2, Швидкий Теодор 1, Іссакевич Іван 2, Семинович Сидонія 1, Валинський Теодор 2, Шульга Анастазія —·28, Дучок Пазя —·40, Гарбуз Володимир 2, Ґалан Кася 1, Даць Марія 1, Тимняк Микола 1, Маркивич Михайло 1, Вунда Марія 1, Булковська Марія —·50, Гавришкивич Анна 1, Стеців Ярослава 1, Шульга Анна 1, Ящишин Кароліна 2, Королик Софія 2, Громада Глиняни 5, Бампаровичівна Ірена 2, Цьонь Василь з лябета 2, Н. Н. 1·16. Разом 112·04 К.

Від видавництва.

З огляду на постанови закона про друкарський промисл слідуюче число „Українського Слова“ появить ся аж в понеділок рано.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошення.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул Сикстуська 19.